

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«АНТИКРИЗОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ТА
АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Управління в сфері охорони здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2

Затверджено на засіданні
кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Протокол № 14 від 28 серпня 2023 р

Завідувач кафедри
_____

Огнєв В.А.

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем громадського здоров'я

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
_____

Огнєв В.А.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Гапонова Еліна Олександрівна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, економічних наук, доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Гапонова Еліна Олександрівна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат економічних наук, доцент, магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;

Іващенко Роман Олегович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Міщенко Марина Михайлівна – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, магістр за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»;

Нестеренко Валентина Геннадіївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат медичних наук, доцент, магістр за спеціальністю 073 «Менеджмент»;

Чухно Інна Анатоліївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління, доцент.

Телефон: (099) 615-02-66

E-mail: eo.haponova@knu.edu.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: публічне управління охороною здоров'я, розробка механізмів підвищення ефективності функціонування сфери охорони здоров'я, дослідження сутності й специфіки світового та національного ринку медичних послуг, удосконалення методичних підходів до дослідження світового ринку медичних послуг, визначення впливу глобальних технологій на розвиток світового ринку медичних послуг, аналіз ефективності національної сфери охорони здоров'я України в глобальних умовах розвитку.

<http://distance.knu.edu.ua/user/files.php>

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Антикризова політика держави та антикризовий менеджмент» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) та освітньо-професійної програми «Управління в сфері охорони здоров'я» (далі – ОПП) як складову методологічного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація). Історія розвитку суспільства – це не лише про успіхи, що забезпечують розвиток (покращання кількісних та якісних параметрів життєдіяльності), а і про кризи, що спричиняють появу проблем, без вирішення яких не лише неможливо мати позитивну динаміку, а й цілком реальною є втрата значної частини статків чи навіть ліквідація суб'єкта господарювання. Усвідомлення цього штовхає осіб зі здоровим глуздом (незалежно від масштабу – домогосподарство, підприємство, територіальна громада, держава) розробляти та реалізовувати антикризові заходи, спроможні попередити кризи, а разі їх виникнення – зменшити негативний вплив.

Предметом вивчення освітнього компонента є кризові та передкризові явища, що виникають в суспільстві; механізми попередження криз і зниження негативного їх впливу; стратегії антикризового управління.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Антикризова політика держави та антикризовий менеджмент» прямо та/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами публічного-управлінського, економічного й медичного профілю.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Антикризова політика держави та антикризовий менеджмент» передбачає попереднє опанування таких освітніх компонентів: «Аудит та оцінювання управлінської діяльності», «Макроекономічна політика та економіка сфери охорони здоров'я», «Технології прийняття управлінських рішень», «Стратегічне управління та управління змінами» та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Антикризова політика держави та антикризовий менеджмент» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і для підготовки до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками реагування на антикризову політику держави та управління кризовими ситуаціями на підприємствах охорони здоров'я.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- з'ясувати види, передумови, форми прояву та наслідки криз;
- знати основні механізми антикризового управління;

– опанувати навичками формування та реалізації стратегії запобігання криз.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей**:

інтегральна:

здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички задля розв'язання складних задач під час професійної діяльності у системі публічного управління та адміністрування (у т.ч. у сфері охорони здоров'я), а також в освітньому процесі.

загальні:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 1 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК 2 Здатність організовувати діяльність органів публічного управління й інших організацій публічної сфери.

СК 4 Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та локальному рівнях.

СК 8 Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та локальному рівнях.

1.3.2 Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 2 Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 6 Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур.

ПРН 7 Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

ПРН 11 Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills)**: відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»	Нормативна
Загальна кількість годин – 90		Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
	Семестр 3-й	
	Лекції 2 год.	
Розподіл годин: аудиторні – 10, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітній ступінь: другий (магістерський)	Практичні, семінарські 8 год.
	ОПП: «Антикризовий менеджмент»	Самостійна робота 80 год.
		Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Теоретичні та практичні аспекти антикризової політики держави та антикризового менеджменту	2	Проблемна, мультимедійна лекція, презентація
Всього лекційних годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Теоретичні основи антикризового управління	2	Моделювання процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Особливості антикризової політики держави	4		
3	Практичні аспекти антикризового менеджменту на підприємстві	2		
Всього годин практичних занять		8		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Теоретичні основи антикризового управління	20	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних
2	Особливості антикризової політики держави	40		

3	Практичні аспекти антикризового менеджменту на підприємстві	20	практичні завдання	(групових) ситуаційних і практичних завдань
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІНДЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1). Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2)

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135
4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132
4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126
4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121
4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка **F_x**, якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2 Питання до заліку:

1. Антикризований менеджмент: сутність, значення, функції.
2. Внутрішні фактори, що обумовлюють кризовий стан на підприємстві.
3. Державне реагування за умови воєнного стану.
4. Державне реагування на надзвичайних ситуацій епідеміологічного характеру.
5. Державне реагування на надзвичайних ситуацій природного характеру.
6. Державне реагування на надзвичайних ситуацій соціального характеру.
7. Державне реагування на надзвичайних ситуацій техногенного характеру.
8. Державний борг і ймовірність дефолту: виклики для держави.
9. Дестабілізація стану як передумова застосування антикризового управління.
10. Діагностика реального стану підприємства та виявлення наявних тенденцій його змін.
11. Життєвий цикл підприємства.
12. Залучення ресурсів і забезпечення належного їх використання задля виведення підприємства на траєкторію сталих темпів розвитку.
13. Зовнішні фактори, що обумовлюють кризовий стан на підприємстві.

14. Контроль, аналіз і вдосконалення механізмів антикризового менеджменту.
15. Криза: сутність, види, причини, форми прояву, наслідки.
16. Механізми реалізації антикризової політики держави.
17. Особливості банкрутства як механізму антикризового менеджменту підприємства.
18. Особливості економічних циклів на макрорівні.
19. Особливості економічних циклів на мікрорівні.
20. Особливості ліквідації як механізму антикризового менеджменту підприємства.
21. Особливості реструктуризації як механізму антикризового менеджменту підприємства.
22. Особливості санації як механізму антикризового менеджменту підприємства.
23. Політика держави в умовах глобальної фінансової кризи.
24. Політика держави в умовах демографічної кризи.
25. Політика держави в умовах дефіциту товарів/послуг.
26. Політика держави в умовах економічної кризи.
27. Політика держави в умовах кризи надлишкового виробництва.
28. Розробка та реалізація стратегії антикризових заходів на підприємстві.
29. Симптоми криз та особливості їх розпізнавання.
30. Умови залучення антикризових менеджерів.

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Теоретичні основи антикризового управління. Криза: сутність, види, причини, форми прояву, наслідки. Економічні цикли: сутність, фази, їх особливості на макро- і макрорівнях. Симптоми криз та особливості їх розпізнавання. Дестабілізація стану як передумова застосування антикризового управління. Антикризоване управління: сутність, значення, функції.

Тема 2 Особливості антикризової політики держави. Антикризова політика держави: сутність, механізми реалізації. Державне реагування за умови воєнного стану. Державне реагування на надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального та епідеміологічного характеру. Політика держави в умовах глобальної фінансової кризи. Політика держави в умовах економічної кризи. Державний борг і ймовірність дефолту: виклики для держави. Політика держави в умовах демографічної кризи. Політика держави в умовах кризи надлишкового виробництва (дефіциту товарів/послуг).

Тема 3 Практичні аспекти антикризового менеджменту на підприємстві. Життєвий цикл підприємства. Систематизація зовнішніх і внутрішніх факторів, що обумовлюють кризовий стан на підприємстві. Діагностика реального стану підприємства та виявлення наявних тенденцій його змін. Розробка та реалізація стратегії антикризових заходів на підприємстві. Особливості застосування механізмів антикризового менеджменту підприємства (зокрема, санації, реструктуризації, банкрутства, ліквідації). Умови залучення антикризових менеджерів. Залучення ресурсів і забезпечення належного їх використання

задля виведення підприємства на траєкторію сталих темпів розвитку. Контроль, аналіз і вдосконалення механізмів антикризового менеджменту.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компонента і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента і приймає залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компоненту. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компоненту вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів

наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Белай С.В. Державні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Вид-во НАНГУ, 2015. 349 с.

2. Борзенко В.І. Антикризове управління: навчальний посібник. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2016. 232 с.

3. Войтко С.В., Мельниченко А.А. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. Київ: Вид-во «Політехніка», 2021. 194 с.

4. Кульчій І. О. Антикризове управління: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2016, 120 с.

5. Матвійчук А. Діагностика банкрутства підприємств. URL: http://me.kmu.gov.ua/file/link/99747/file/matvijchuk_4_07_U.pdf&search_param=%E1%E0%ED%EA%F0%F3%F2%F1%F2%E2%E0&searchPublishing=1.

6. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75462&cat_id=38738.

7. Редькін Д. *Концептуальні основи антикризового управління*. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/8.1/284.pdf>

8. Устенко С.В., Павловська Н.О. Застосування інформаційних технологій для діагностики банкрутства на підприємствах. URL: http://nc.ufeі.ukrsat.com/Kyrsi%202003/tezi/images_tezi/121.htm.

Допоміжна

1. Мельниченко О.А. Антикризова політика держави: сутність та пріоритетні напрями. *Теорія та практика державного управління*: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. № 2. С. 17–24.

2. Мельниченко О.А. Сучасні погляди вітчизняних науковців на антикризове управління підприємствами. *Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання*: зб. тез

У наук.-практ. конф. за міжнар. уч., 26 листопада 2015 р. Харків: Вид-во НАНГУ, 2015. С. 89–91.

3. Bayla Ostrach. Health Policy in a Time of Crisis. Abortion, Austerity, and Access. Routledge, 2017. 202 p.

4. Economic Crisis and Austerity in Southern Europe. Threat or Opportunity for a Sustainable Welfare State / Edited By Maria Petmesidou, Ana Marta Guillén. Routledge, 2017. 136 p.

5. Economic Crisis, Trade Unions and the State / Edited By Otto Jacobi, Bob Jessop, Hans Kastendiek, Marino Regini. Routledge, 2022. 304 p.

6. Economic Policy and the Financial Crisis / Edited By Łukasz Mamica, Pasquale Tridico. Routledge, 2017. 320 p.

7. Economic Policy, Crisis and Innovation Beyond Austerity in Europe / Edited By Maria Cristina Marcuzzo, Antonella Palumbo, Paola Villa. Routledge, 2021. 304 p.

8. EU Policies in Times of Crisis / Edited By Gerda Falkner. Routledge, 2018. 174 p.

9. Finn Laursen. The EU and the Eurozone Crisis. Policy Challenges and Strategic Choices. Routledge, 2016. 242 p.

10. Law, Necessity, and the Crisis of the State. The Early Writings of Santi Romano / Edited By Mariano Croce. Routledge, 2023. 76 p.

11. Marc Houben. International Crisis Management. The Approach of European States. Routledge, 2012. 338 p.

12. Online course «Blockchain and Healthcare». URL: <https://ua.udemy.com/course/blockchain-and-healthcare/>

13. Online course «Fundamentals of Business Analysis». URL: <https://ua.udemy.com/course/businessanalysis/>

14. Online course «Learn why healthcare Information. Systems are so critical to the success of all healthcare organizations». URL: <https://ua.udemy.com/course/h01-what-are-healthcare-information-systems-plainsimple/learn/lecture/24848260#overview>.

15. Philip Haynes. Public Policy beyond the Financial Crisis. An International Comparative Study. Routledge, 2016. 224 p.

16. The International Economic Crisis and the Post-Soviet States / Edited By Valentina Feklyunina, Stephen White. Routledge, 2018. 344 p.

17. The Ukrainian Crisis. The Role of, and Implications for, Sub-State and Non-State Actors / Edited By Tracey German, Emmanuel Karagiannis. Routledge, 2019. 212 p.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Website of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

2. Website of World Health Organization. URL: <http://www.who.int>.

3. Website of the Cabinet of Ministers of Ukraine. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Electronic library of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. URL: <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=dop&tipn=library&page=78>.

5. Website of the library of the Higher School of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine. URL: <http://hspa.edu.ua/?lang=ukr&tip=dop&page=12>.

6. U.S. National Library of Medicine. URL: <http://www.nlm.nih.gov/>.

7. State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine named after V.O. Sukhomlinsky. URL: <http://www.dnpb.gov.ua/>.

8. National Library of Ukraine named after V.I. Vernadsky. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

9. National Scientific Medical Library of Ukraine. URL: <http://www.library.gov.ua/>.

10. Scientific Library of Kharkiv National Medical University. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>.

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)